

Prima instanță: Judecătoria Soroca (jud. V. Belous)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: O. Sternioală, Iu. Bejenaru, M. Pitic)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de Oleg Zaporojcenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Polivannaia, Oleg Zaporojcenco împotriva Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal Soroca”, Consiliului orășenesc Soroca, intervenienți accesorii Victor Coval, Tina Grabovscaia, Maria Zara, Veronica Glavan, Iulia Coval cu privire la contestarea refuzului de a transmite rețelele de comunicație în proprietatea Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal Soroca” și obligarea recepționării acestora,
împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 23 septembrie 2016, Tatiana Polivannaia și Oleg Zaporojcenco au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Regia Apă-Canal Soroca”, intervenient accesoriu Consiliul orășenesc Soroca solicitând obligarea pârâtului să preia în proprietatea sa rețeaua de branșare la apă, construită de către locatarii de pe adresa: xxxxx, obligarea SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a conecta la rețeaua respectivă xxxxx.

În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că se află în relații de căsătorie și locuiesc în apartamentul xxxxx, într-o curte comună cu alte apartamente. Terenul aferent aparține administrației publice locale or. Soroca. Apartamentul nu este conectat la sursa de aprovizionare cu apă, însă vecinii beneficiază de acest serviciu, deoarece anterior din cont propriu au tras o țevă de alimentare cu apă. La propunerea adresată vecinilor de a se conecta la țeava respectivă, ultimii au acceptat, însă cu condiția compensării cheltuielilor suportate, în mărime de 10000 de lei.

Au menționat reclamanții că nefiind de acord cu poziția vecinilor, rezultând din art. 19 alin. (4) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303 din 13 decembrie 2013, la 28 iulie 2016 s-au adresat către SA „Regia Apă-Canal Soroca” cu o cerere prin care au solicitat preluarea la balanța întreprinderii a rețelei de alimentare cu apă existentă pe str. xxxxx și branșarea apartamentului lor

la acea sursă. SA „Regia Apă-Canal Soroca” a refuzat admiterea cererii, afirmând că o astfel de preluare la balanță a rețelei de alimentare cu apă se efectuează doar la inițiativa locatarilor care au construit-o.

În drept, reclamantii au invocat prevederile art. 15 alin. (2), 19 alin. (4) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

La 19 decembrie 2016, reclamantii Tatiana Polivannaia și Oleg Zaporojcenco au depus cerere de completare și modificare a temeiurilor pretențiilor, înaintând pretenții și față de Consiliul orașenesc Soroca, iar în calitate de intervenienți accesorii au fost indicați Victor Coval, Tina Grabovscaia, Maria Zara, Veronica Glavan, solicitând recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Consiliului orașenesc Soroca de a emite decizia de transmitere/preluare a rețelei de alimentare cu apă de pe terenul public din str. xxxxxx, obligarea Consiliului orașenesc Soroca de a emite decizia de transmitere/preluare a rețelei de alimentare cu apă de pe terenul public din str. xxxxxx, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a conecta la apă apartamentul nr. xxxxx din str. xxxxxx, obligarea SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a conecta la apă apartamentul nr. xxxxx din str. xxxxxx.

În motivarea cererii de completare și modificare a temeiurilor pretențiilor, reclamantii au indicat că rețeaua de alimentare cu apă din curtea comună din str. xxxxxx se află pe terenul proprietate publică și conform art. 19 alin. (4) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, urmează a fi preluat în baza deciziei consiliului local.

Au afirmat că inacțiunea pârâților nu este decât căutarea unui pretext de a nu executa legea, iar un astfel de comportament duce la încălcarea drepturilor lor fundamentale prevăzute la art.24, art. 36, art.51 din Constituția Republicii Moldova, art.2 CEDO.

Au susținut reclamantii că la 27 septembrie 2016 au depus petiții la Consiliul și Primăria orașului Soroca, prin care au solicitat preluarea rețelei de branșare la apă. Cererea adresată Primăriei orașului Soroca a fost remisă spre examinare SA „Regia Apă-Canal Soroca”, care nu a oferit răspuns în termen legal, iar cererea adresată către Consiliul orașenesc a fost respinsă prin scrisoarea nr. P-770-1/16 din 09 noiembrie 2016. Ca urmare, la 15 noiembrie 2016 au fost depuse cereri prealabile către SA „Regia Apă-Canal Soroca” și Consiliul orașenesc Soroca la care nu au fost remise răspunsuri în modul prevăzut de legislație, prezumând că acestea nu au fost admise.

La 20 martie 2017, reclamantii Tatiana Polivannaia și Oleg Zaporojcenco au depus cerere de completare și modificare prin care solicitat recunoașterea sistemului de alimentare cu apă amplasat pe terenul public din str. xxxxx, ca fiind proprietatea administrației publice locale or. Soroca, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a conecta la sistemul de alimentare cu apă apartamentul nr. x din str. xxxxx la rețeaua de alimentare cu apă amplasată pe terenul din str. xxxxxx, obligarea SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a elibera toate actele permissive pentru conectarea la apă a apartamentului nr.x din xxxxx și obligarea SA „Regia Apă-Canal Soroca” să branșeze la sistemul de alimentare cu apă de pe terenul public din str. xxxxx- apartamentul nr.x din str. xxxxx.

În susținerea cererii de completare și modificare, reclamantii au invocat că pârâții SA „Regia Apă-Canal Soroca” și Consiliul orașenesc Soroca, contrar

prevederilor art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ, nu au îndeplinit sarcina probațiunii și nu au prezentat confirmările privind proprietatea privată asupra rețelei de alimentare cu apă, în pofida faptului că au adresat o cerere în acest sens SA „Regia Apă-Canal Soroca” și au înaintat un demers instanței privind reclamarea probelor respective. Neprezentarea probelor de către pârâți denotă că nu este probat argumentul precum că rețeaua de alimentare cu apă amplasată pe terenul public ar aparține persoanelor private. Referitor la dreptul de proprietate asupra rețelei de alimentare cu apă, au menționat reclamantii că art. 5 alin. (4), (5), (6), (7) al Legii cu privire la apa potabilă nr. 272 din 10 februarie 1999 prevăd necesitatea proiectării construirii rețelelor de alimentare cu apă. Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 271 din 16 decembrie 2015, descrie procedura de conectare a persoanelor la rețeaua de alimentare cu apă: primirea avizului de branșare/racordare de la operator, proiectarea, aprobarea și coordonarea proiectului în toate organele stabilite, efectuarea lucrărilor respective conform proiectului și recepția lucrărilor privind construirea și branșarea, precum și nemijlocit conectarea consumatorului la sistemul de alimentare cu apă de către operator. Astfel, pe parcursul efectuării lucrărilor de construire a rețelei de alimentare cu apă conform procedurii legale urmează să rămână înscrisuri, însă astfel de acte nu au fost prezentate, deoarece nu există.

Au declarat reclamantii că în contextul prevederilor art. 2, art. 4 alin.(3) lit. b), art. 5 alin.(1) al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, rețea de alimentare cu apă ca construcție legată solid de pământ constituie obiectul înregistrării în registrul cadastral al bunurilor imobile, cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra acestui bun. În cadrul dezbaterilor judiciare nu s-a dovedit că în Registrul bunurilor imobile rețeaua de alimentare cu apă de pe terenul din str. xxxxxx, a fost înregistrată ca și dreptul de proprietate asupra acestei rețele, ceea ce urmează a fi interpretat ca lipsa drepturilor opozabile terților asupra rețelei de alimentare cu apă de pe terenul dat. Dreptul de proprietate asupra rețelei de alimentare cu apă de pe terenul din str. xxxxxx aparține proprietarului terenului, unde este construită rețeaua și anume administrației publice locale a or. Soroca. Acord din partea altor persoane private pentru conectarea la această rețea de alimentare cu apă nu este necesară, iar refuzul propriu-zis în conectarea la apă este neîntemeiat în sensul juridic.

La 16 mai 2017, reclamantii Tatiana Polivannaia și Oleg Zaporojcenco au concretizat pretențiile, solicitând recunoașterea ca fiind ilegal refuzul SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a conecta la sistemul de alimentare cu apă apartamentul nr. x din str. xxxxx, la rețeaua de alimentare cu apă amplasată pe terenul din str. xxxxx, fără acordul locatarilor care locuiesc pe str. xxxxx - Victor Coval, Tina Grabovscaia, Maria Zara, Veronica Glavan, obligarea SA „Regia Apă-Canal Soroca” de a elibera toate actele permise pentru conectarea la apă a apartamentului nr.x din xxxxx și de a obliga SA „Regia Apă-Canal Soroca” să branșeze la sistemul de alimentare cu apă de pe terenul public din xxxxx- apartamentul nr.x din str. xxxxxx, fără acordul locatarilor Victor Coval, Tina Grabovscaia, Maria Zara, Veronica Glavan.

Prin încheierea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Soroca a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Iulia Coval.

Prin hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătorei Soroca s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Polivannaia, Oleg Zaporojcenco.

Prin decizia din 31 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Tatiana Polivannaia și Oleg Zaporojcenco și s-a menținut hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătorei Soroca.

Prin încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Tatiana Polivannaia, reprezentată de avocatul Elena Vlas, și de Oleg Zaporojcenco împotriva deciziei din 31 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți.

La 07 martie 2019 Oleg Zaporojcenco a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii contestate, cu examinarea cererii de recurs depusă împotriva deciziei instanței de apel prin care să se dispună casarea deciziei din 31 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că la judecarea inițială a cauzei, pârâții - Consiliul or. Soroca și SA „Regia Apă-Canal Soroca” au prezentat instanței de judecată date neveridice și au indus instanța de judecată în eroare referitor la existența posibilității alternative de conectare a apartamentului nr. x din or. xxxxxx, str. xxxxx, la magistrală centrală de apă, fără implicarea conductei de apă din curtea comună, ce aparține familiilor Zara, Galvan, Covali, Grabovscaia, deoarece prin probele documentare obținute de reclamanți după emiterea hotărârii judecătorești irevocabile s-a demonstrat cert că bransarea directă a apartamentului nr. x la magistrala centrală nu este posibilă.

Revizuentul a precizat că după pronunțarea actului de dispoziție contestat, reclamanții au depus cerere la SA „Regia Apă-Canal Soroca” cu privire la eliberarea actelor permissive pentru construcția conductei de apă separate la apartamentul nr. x de la magistrală, ce se află lângă ograda apelanților. După examinarea îndelungată a cererii reclamanților SA „Regia Apă-Canal Soroca” a eliberat avizul de bransare nr. 63 din 21.05.2018, conform căruia punctul de bransare a fost stabilit în locul indicat în decizia Curții de Apel Bălți nr.3a-230/17 din 31.10.2017 de la magistrală, lângă ograda comună. Însă, adresându-se conform procedurii de autorizare a lucrărilor de construcție la Primăria or. Soroca cu cerere privind eliberarea certificatului de urbanism, reclamanții au fost informați că pentru obținerea certificatului de urbanism este necesară prezentarea acordului vecinilor Zara, Galvan, Covali, Grabovscaia. Fără speranță, dar pentru a îndeplini procedura necesară, reclamanții s-au adresat la vecini cu cerere privind darea acordului la executarea lucrărilor de construcție prin scrisori recomandate, care au rămas fără niciun răspuns. Astfel, administrația or. Soroca, fiind în cunoștința situației de fapt a pus condiție imposibilă, deși a garantat, ca și vecinii, în fața instanței de judecată eliberarea tuturor actelor permissive pentru bransarea apartamentului reclamanților la apă. Mai mult, în răspunsul nr. № Z-1013/18 din 13.12.2018, Primăria or. Soroca a invocat abuziv că bransarea reclamanților este posibilă de la conducta existentă, care deja există în preajma casei reclamanților, cu toate că Primăria Soroca cunoaște că există impedimentele obiective la bransarea reclamanților, chiar dacă există și hotărâre judecătorească irevocabilă în acest sens.

Revizuentul a mai declarat că conform scrisorii nr. Z-1014/18 din 28.12.2018 Primăria or. Soroca a informat că avizul de branșare nr.63 din 21.05.2018, eliberat SA „Regia Apă-Canal Soroca”, nu corespunde cerințelor legale și poate fi considerat nevalabil. Astfel, toate circumstanțele indicate mai sus și confirmate prin probele corespunzătoare, obținute de reclamanți după emiterea încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-485/18 din 25 aprilie 2018 atestă că motivul principal al instanței de judecată care a stat la respingerea acțiunii reclamanților - existența posibilității branșării alternative a apartamentului reclamanților la apă și respectarea în așa fel a dreptului reclamanților la apă, prin construcția unei branșări separate de la magistrală, fără implicarea vecinilor, de facto, nu există, deoarece branșarea directă separată la magistrală nu corespunde legii, în timp ce în fața instanței de judecată reprezentanții Primăriei or. Soroca și SA „Regia Apă-Canal Soroca au invocat că posibilitatea branșării alternative există. Mai mult, anume poziția Primăriei or. Soroca și SA „Regia Apă-Canal Soroca” privind existența modalității alternative a apartamentului reclamanților la apă a stat la baza concluziei primei instanțe privind lipsa încălcării dreptului la branșare la apă. Astfel, circumstanțele care au apărut după emiterea hotărârii irevocabile în prezenta cauza atestă că posibilitatea branșării separate la conducta magistrală a apartamentului reclamanților nu există, contrar poziției declarate de reprezentantul Consiliului or. Soroca și de reprezentantul SA „Regia Apă-Canal Soroca”.

Revizuentul a afirmat că în situația în care nu este posibilă realizarea altei soluții tehnice privind branșarea la apă a apartamentului nr. x la conducta de apă în curte comună este unica modalitate legală de branșare la apă, iar operatorul serviciului de alimentare cu apă și APL Soroca sunt obligați să elibereze actele necesare privind conectarea la conducta existentă, în condițiile când reclamanții sunt de acord să achite compensația rezonabilă vecinilor, fapt demonstrat prin cererea scrisă în adresa ultimilor, anexată la materialele cauzei. În caz contrar, ar îngreuna dreptul la sănătate și viață, iar împiedicarea vecinilor și APL Soroca în realizarea acestui drept, ar constitui violarea gravă a drepturilor garantate de Constituția RM și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Verificând încheierea supusă revizuirii în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de Oleg Zaporojcenco este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) al Codului de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul judiciar a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, niciun participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea

din 19 aprilie 2007, § 72 –75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Põnkävs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34). Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Art. 446 al Codului de procedură civilă stabilește că, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. (2) Încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit.c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Din prevederile precitate supra rezultă că încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Astfel, în urma modificărilor operate prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018 la art. 446 și 448 al Codului de procedură civilă, încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii.

Art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă prevede că, încheierea de inadmisibilitate nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Colegiul indică că prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerată inadmisibilă cererea de recurs depusă de Oleg Zaporojcenco, în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Competența instanțelor superioare de a casa și de a modifica hotărârile judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare.

Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, mutatis mutandis, cauza Nikitin vs Rusia, hotărârea din 20 iulie 2004, § 54-61; cauza SC „Textinc” SA vs România, hotărâre din 6 februarie 2018, § 24).

Or, conform jurisprudenței constante a CtEDO, îndepărtarea de la principiul securității juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, mutatis mutandis, cauza Ryabykh vs Rusia, hotărârea din 24 iulie 2003, § 52; cauza Pravednaya vs Rusia, hotărârea din data de 18 noiembrie 2004, § 25; cauza Giuran vs România, hotărârea din 21 iunie 2011, § 30).

Drept consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție nu poate fi contestată în procedură de revizuire, fiind posibilă depunerea unei cereri de revizuire împotriva deciziei instanței de apel.

Colegiul relevă că deși legislatorul nu a exemplificat împrejurările când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă, dar practica judiciară constantă, denotă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la art. 450 al Codului de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă declare revizuire, când nu sunt respectate condițiile de formă din art. 451 alin. (1) și (3) al Codului de procedură civilă sau în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Respectiv, cererea de revizuire depusă de Oleg Zaporojcenco este declarată împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Din considerentele menționate supra și din prevederile art. 446, 451 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuirea depusă de Oleg Zaporojcenco urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Oleg Zaporojcenco împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Polivannaia, Oleg Zaporojcenco împotriva Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal Soroca”, Consiliului orașenesc Soroca, intervenienți accesorii Victor Coval, Tina Grabovscaia, Maria Zara, Veronica Glavan, Iulia Coval cu privire la contestarea refuzului de a transmite rețelele de comunicație în proprietatea Societății pe Acțiuni „Regia Apă-Canal Soroca” și obligarea recepționării acestora.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic